

Jedním z takových obrů, na jehož rame-nou stálo několik významných kardiochirurgů, byl a zůstane také profesor MUDr. Jan Navrátil, DrSc.

M. BEDNÁŘIK

JUDr. Jan Vích, CSc. – souputník a vrstevník naší univerzity

V dubnu se dožívá 90 let pan JUDr. Jan Vích, CSc. Se stejně starou brněnskou univerzitou je spjat sice „teprve“ od r. 1972, kdy na ní začal učit jako významný externí odborník v oboru hospodářského práva, vysoká škola se mu však málem stala osudem již v roce 1939, kdy byl jako dvacetiletý student Právnické fakulty UK v Praze a jeden z účastníků studentských nepokojů ze 17. listopadu 1939 zatčen a internován v koncentračním táboře Sachsenhausen. Po válce dokončil přerušené studium práv a krátce působil jako soudce. Jeho nadějnou profesní dráhu přerušila v r. 1950 známá převýchovná akce „administrativa do výroby“, která z něj učinila pomocného dělníka. Po jejím ukončení pracoval ve výzkumném ústavu v dokumentačním oddělení, kde využil své výborné jazykové vybavení. Po čase se dostal na uvolněné místo právníka a od r. 1965 působil jako vedoucí právního tvaru generálního ředitelství CHEPOS v Brně. Pracoval v rámci ministerstva i jako zmocněnec pro rozhodování resortních arbitrážních sporů, zabýval se v rámci Československé obchodní komory podporou mezinárodního obchodu s investičními celky.

V té době začal pravidelně publikovat v odborném tisku příspěvky ze zaměřením zejména na vyšší dodávky technologických celků a na mezinárodní obchod s nimi. Stal se v této specializaci doslova klasikem. Zastával pozici, v níž psát „nemusel“; on však (vlastně dodnes) „musí“ psát z jiného důvodu, a to z vnitřního tvůrčího přetlaku a z potřeby podílet se o svoje hluboké znalosti a praktické schopnosti. Ještě v r. 2008 publikoval informačně hodnotnou instruktivní přílohu v nejrozšířenějším časopisu pro

právní praxi, kterou otevřel druhou desítku druhé stovky svých publikací. Kromě toho přednášel nejen na právnické fakultě, ale i pro praktiky v různých institucích. Posluchačům – a nejen na fakultě – imponoval rozsahem svých právních znalostí a výbornou orientací v praxi – nebyl nikdy suše akademizujícím lektorem, ale jako teoreticky fundovaný a přítom v právně obchodní praxi zběhlý odborník byl jedinečným přínosem pro kultivaci právních znalostí i dovedností svých posluchačů. Pro studenty i spolupracovníky byl a je navíc i morální autoritou a velmi milým a upřímným kolegou.

Po dosažení důchodového věku zůstal pracovně spjat s naší univerzitou a pracoval na právním útvaru rektorátu. Jeho nepokojný a tvořivý duch mu ani později nedal odpočinout; právní erudici dr. Vícha i jeho vzácné lidské vlastnosti využívalo několik let Výzkumné pracoviště ekonomiky a řízení nevýrobní sféry UJEP. Po roce 1989 pracoval v obdivuhodné intelektuální kondici a svěžesti až do svých 80 let opět (na částečný úvazek) na právním oddělení rektorátu. Ani tehdy se nedal dr. Vích zlákat ke klidnému „důchodcování“ a zapojil se do výuky na státních i soukromých školách. Ohotně přijímal jako externí odborník členství v komisích a ujímal se pečlivého zpracování posudků kvalifikačních prací učitelů naší fakulty a samozřejmě i prací studentských. Kromě toho byl stále plný zá-

jmou o nové právní problémy a o nové předpisy; s nimi se neúnavně seznamoval a přispíval k jejich výkladu a propagaci. Teprve v posledních letech mu zhoršené zdraví nedovoluje pokračovat v tom rozsahu, na nějž byl zvyklý on i jeho okolí, ale pan dr. Vích si přesto udržuje alespoň občasnou výpomocí pedagogickou kondici a kontakt se školou.

Formativní životní zkušenosti dr. Vícha je nepochybně jeho zatčení gestapem a pobyt v lágru. Někteří z jeho kamarádů akcí gestapa v listopadu 1939 nebo věznění nepřežili. Dr. Vích jednou vzpomínal na slova Vítu Dvořáka, kamaráda z koncentráku, jenž útrapy vězení nepřežil: „Vidiš, Honzo, tady máš příklad, kam vede pohrdání lidskými ideály. Jak málo stačí a z lidí jsou zase divoši. Člověk snadno zapomíná a je to smutné – musí se asi přímo zúčastnit katastrofy, aby pochopil její význam; jen ti, co byli zasaženi tragédií, cítí její důležitost a jen málo lidí se zajímá o abstraktní krásu nebo spravedlnost...“ Tato zkušenost jistě vtiskla našemu jubilantovi mimořádnou moudrost, filozofický životní nadhled a nepochybně ovlivnila jeho hodnotovou orientaci; nemožná se neprojevit na jeho vzácném charakteru. Celý život po osvobození působil dr. Vích jako funkcionář odbojářských organizací, nezištně pomáhal a stále pomáhá svým kolegům – odbojářům s řešením právních problémů, stal se jejich neformálním „ombudsmanem“. Dodneška navštěvuje akce Jednoty českých právníků, jež mu v r. 2008 udělila vysoké vyznamenání – stříbrnou medaili Antonína rytíře Randy.

Jako bývalý žák pana dr. Vícha vím, jak jej studenti měli a mají rádi nejen pro jeho odbornost a pedagogické zaujetí, ale především pro jeho prostou lidskou upravednost, vztahovost, laskavost, a doslova otcovský přístup k nim. Jako jeho pozdější kolega na katedře jsem pak tyto jeho vlastnosti mohl dále obdivovat a dát se jimi inspirovat. Pan dr. Vích má rád lidi, a lidé mají rádi jeho.

Milý pane doktore, dovoluji si srdečně Vám k Vašemu jubileu poblahopřát a poděkovat Vám za Vaši práci jménem všech Vašich přátel.

J. BEJČEK

Ohlédnutí za Františkem Tenčíkem

V červnu si připomeneme 35. výročí úmrtí Františka Tenčíka, autoritativní osobnosti, která se podílela na utváření mnoha kulturních oblastí, především literatury pro děti a mládež.

František Tenčík se narodil 24. října roku 1912 ve Vídni. Jeho jméno je však spojeno s moravským prostředím, kde vyrůstal od svých sedmi let. Po vystudování brněnské reálky a abiturientského kurzu při učitelském ústavu se věnoval pedagogické činnosti a v roce 1938 začal spolupracovat s brněnským rozhlasem. Vysokoškolské vzdělání získal na Palackého univerzitě v Olomouci, kde současně působil jako externí učitel literatury pro mládež. Učitelské povolání neopouští ani v následujících letech; roku 1955 nastoupil jako odborný asistent na Vyšší pedagogickou školu v Brně a v roce 1960 přešel na Filozofickou fakultu Univerzity J. E. Purkyně. Pod vedením profesora Josefa Hrabáka úspěšně obhájil dizertační práci *Četba mládeže v počátcích obrození (1962)* a roku 1964 se stal docentem.

K hlubšímu poznání tvorby pro děti a mládež vedlo F. Tenčíka jeho působení v kulturním životě. Roku 1937 inicioval vznik *Kruhu přátel literatury pro mládež*, pozdějšího *Sdružení pro výchovu mládeže literaturou a uměním*, jemuž v letech 1940 až 1948 předsedal. V období od roku 1946 do roku 1954 stál v čele estetického odboru brněnské pobočky *Zemského výtěžného ústavu pedagogického*, o jejíž vybudování se zasloužil. Krátce nato (1954-1955) byl zvolen tajemníkem brněnské pobočky *Svazu československých spisovatelů*. Ve svých dvaceti šesti letech vstoupil do *Skupiny brněnských*, v níž v letech 1940-1941 zastával funkci vůdčího teoretika a kritika. Spolu s dalšími členy této skupiny se staví proti tehdejšímu hodnocení dětské literatury, utvářejí nový kritický pohled na soudobou produkci. Literární díla pro děti a mládež posuzují na základě jejich umělecké hodnoty a estetické působivosti, nikoliv podle výchovných a utilitaristických aspektů. Stati odsuzující tradiční měřítka relevantní pro